

Terveys- ja luonnekysely 2017

Sanni Pohjalainen

JOHDANTO

Kyselyssä kartoitettiin japanese chinien terveyttä ja luonnetta. Yhdistykseltä puuttuu tietoja rodun tilanteesta ja tuloksia käytetään myös valmis-teilla olevaan jalostuksen tavoiteohjelmaan.

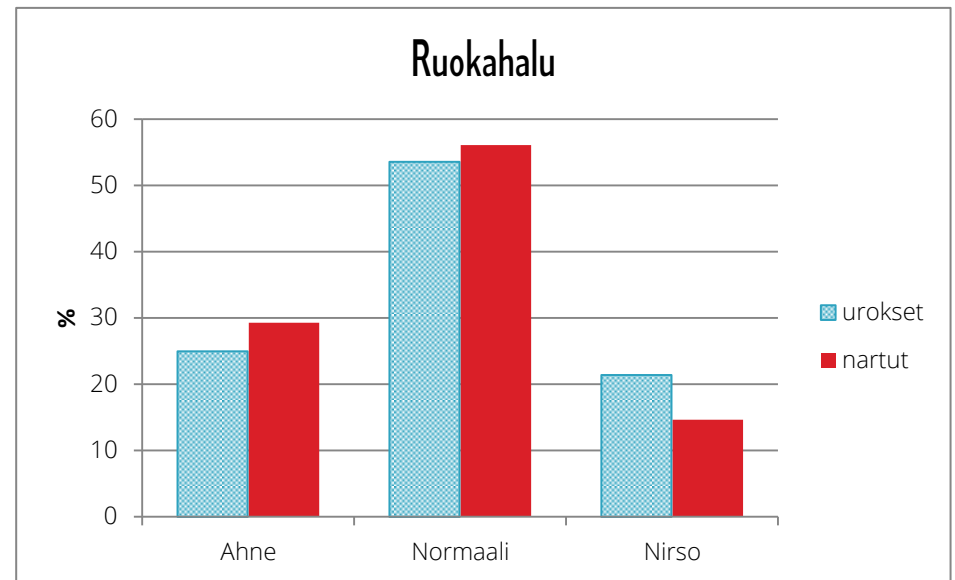
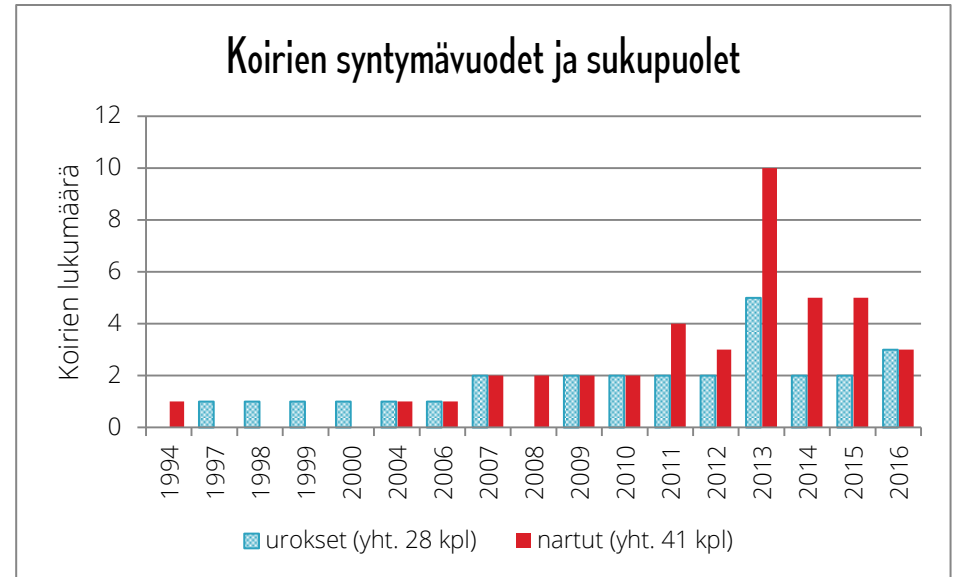
Kyselylomake oli auki internetissä helmi-elokuussa 2017 ja sitä mainostettiin yhdistyksen nettisivuilla, molemmilla facebook-sivuilla sekä lehdessä. Siihen saivat vastata kaikki entiset ja nykyiset japanese chinien omistajat riippumatta yhdistyksen jäsenyydestä.

TULOKSET

TAUSTATIEDOT

Kyselyyn saatiin vastaukset 69 japanese chinistä, joista uroksia on 28 ja narttuja 41. Koirat ovat syntyneet vuosina 1994-2016. Eniten vastauksia saatiin vuosina 2007-2016 syntyneistä koirista. Vuonna 2013 syntyneitä narttuja on selvästi eniten, 10 kappaletta.

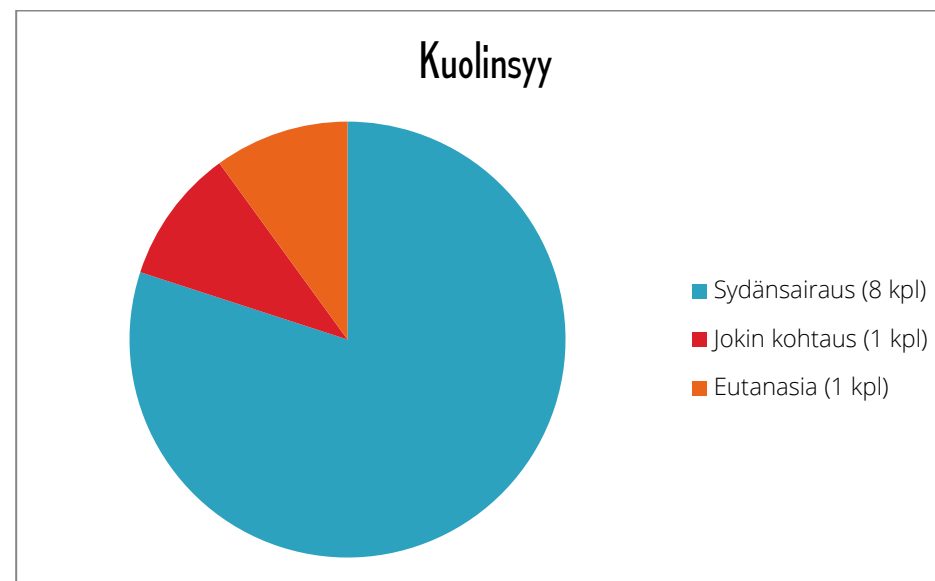
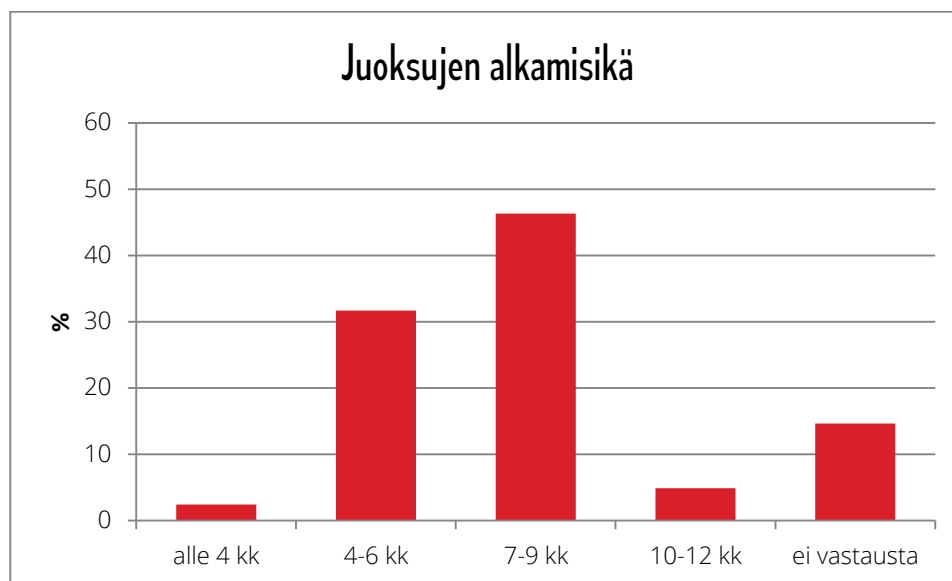
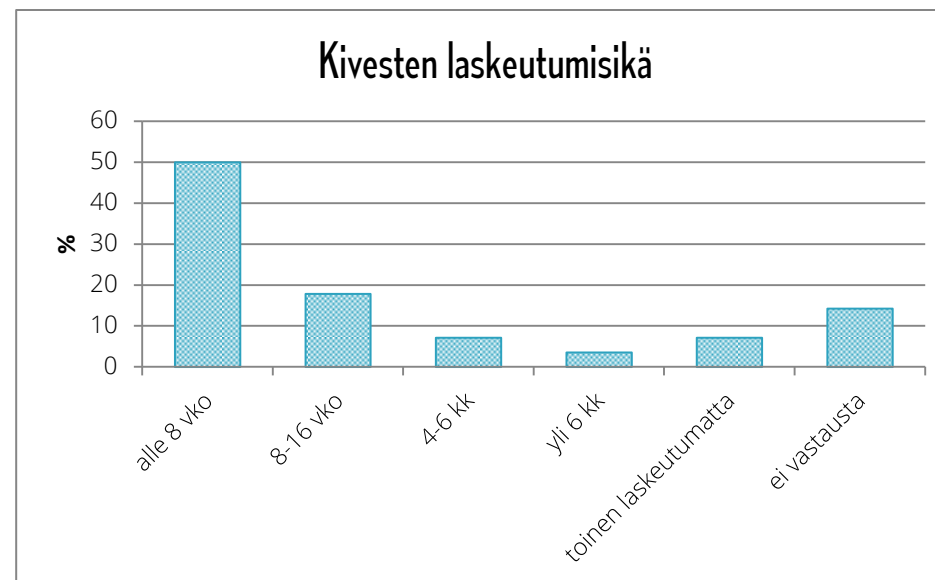
Ruokahalu on vastausten mukaan noin puolella chineistä normaali. Ahneita on hieman alle 30 % ja nirsoja hieman alle 20 %. Urosten ja narttujen ruokahalussa ei juurikaan ole eroja, mutta nartuissa on jonkin verran enemmän ahneita kuin nirsoja. Uroksissa kumpiakin on lähes yhtä paljon.

Juoksut ovat alkaneet 46 prosentilla nartuista 7-9 kuukauden ikäisenä ja 32 prosentilla 4-6 kuukauden ikäisenä. Vain yksittäisiä vastauksia on näiden vaihtoehtojen ulkopuolella. Juoksujen alkamisikä ei ole 15 prosentissa narttujen vastauksissa.

Puolella uroksista kivekset ovat laskeutuneet alle 8-viikkoisena ja hieman alle 20 prosentilla 8-16 viikon ikäisenä. Toinen kives on laskeutumatta 7 prosentilla. Ikää ei ole 14 prosentissa urosten vastauksissa.

Kymmenelle koiralle on ilmoitettu kuolinsyy ja/tai elinikä. Niistä kahdeksan kuolinsyy on sydänsairaus. Kuolleista koirista neljä on syntynyt ennen vuosituhannen vaihdetta ja kuusi sen jälkeen. Keskimääräinen elinikä on 8 vuotta 5 kuukautta.

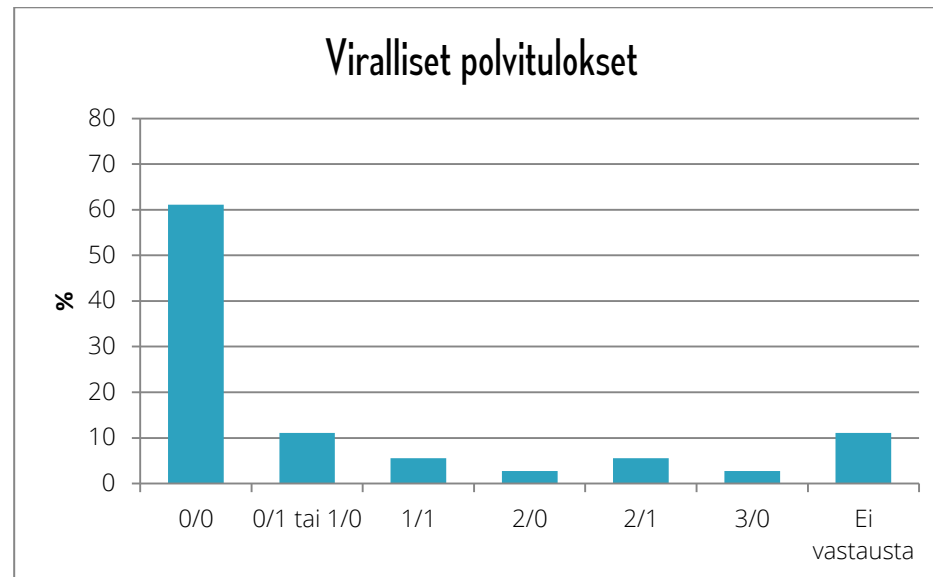
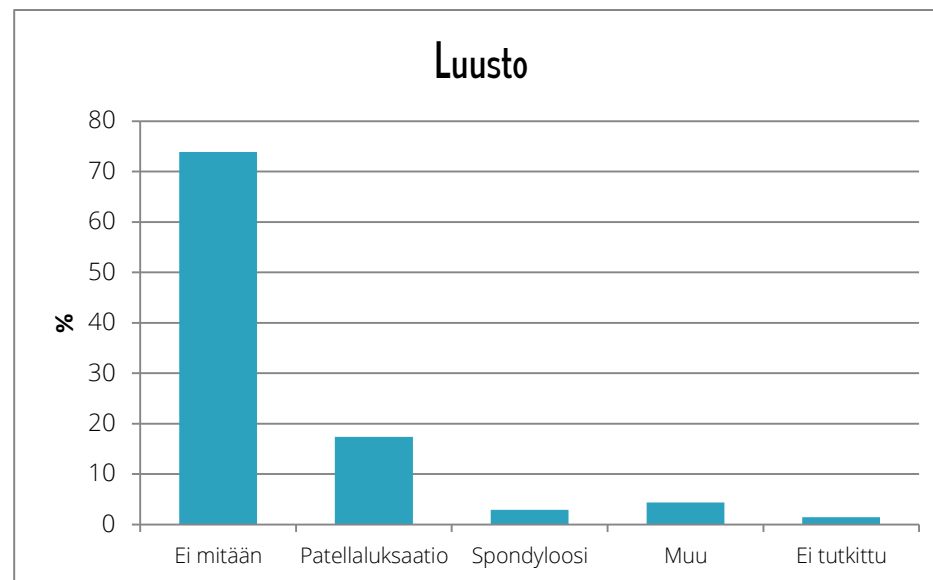

TERVEYS

Vastaajista 74 prosenttia ilmoitti, että koiralla ei ole luuston vikoja tai sairauksia. Patellaluksaatio on 17 prosentilla ja spondyloosi 3 prosentilla. Neljällä prosentilla on muu luuston vika. Ne ovat kaikki takajalan tai lonkan ongelmia. Yksi prosentti vastasi ettei koiraa ole tutkittu.

Puolelle kyselyn chineistä on tehty virallinen polvitarkastus. Epävirallisesti on tarkastettu 13 % ja 35 % ei ole tarkastettu lainkaan. Virallisesti tarkastetuista 61 prosentilla polvilumpio ei luksoidu (tulos 0/0). Melkein 40 prosentilla tarkastetuista on siis jonkinasteinen patellaluksaatio. Virallista tulosta ei ole ilmoittanut 11 prosenttia. Epävirallisesti tutkituista kuusi oli ilmoittanut tuloksen: 0/0, 1/0, 1/1, 1/2, 1/3 (tulos polvileikkauksen jälkeen) ja 4/0. Lisäksi yhdellä on nivelrikkoa ja kolmelta koiralta ei oltu ilmoitettu epävirallista tulosta. Virallisissa ja epävirallisissa polvitarkastustuloksissa yksi koira on kaksi kertaa. Se on ensin tutkittu virallisesti 0/0 ja myöhemmin epävirallisesti 1/2.

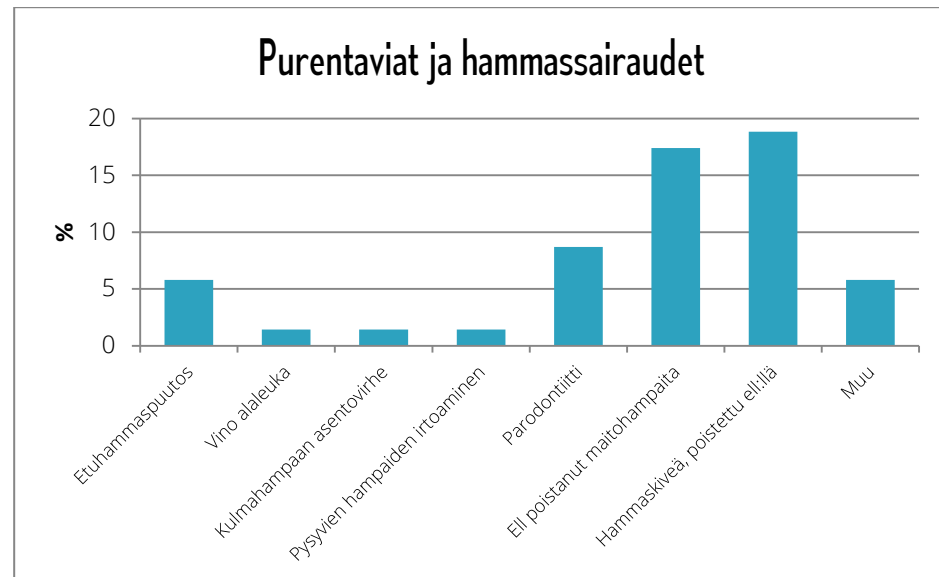
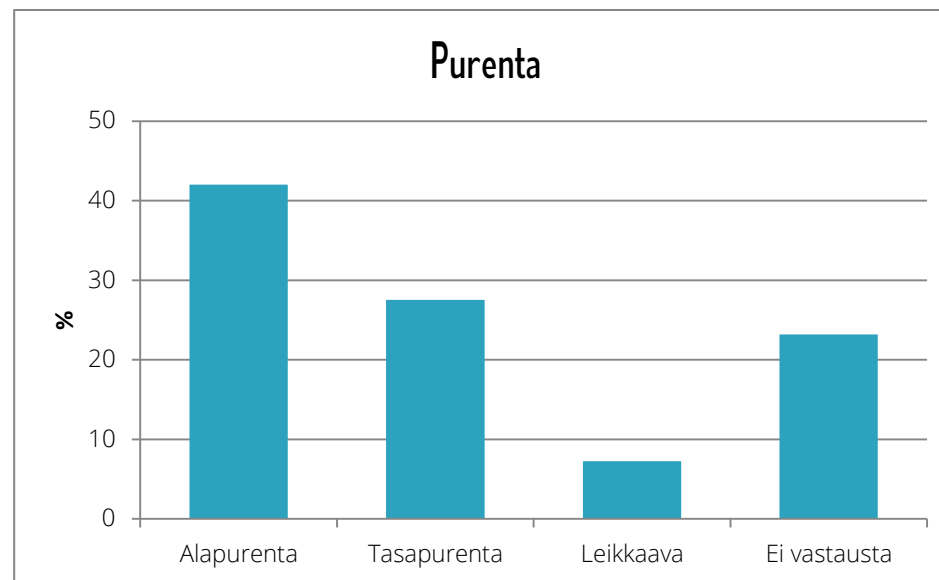
Kahden koiran polvia on operoitu polvivian vuoksi. Yhden koiran kohdalla vastausta ei oltu kerrottu.

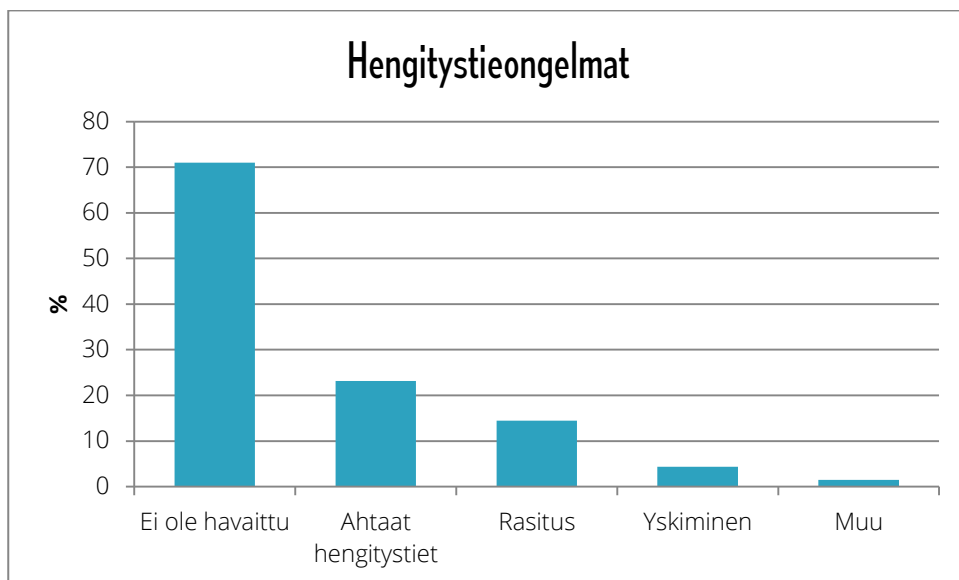
Alapurenta on selvästi yleisin purenta kysymykseen vastanneilla, sillä se on 42 prosentilla koirista. Tasapurenta on 28 prosentilla ja leikkaava 7 prosentilla. Melkein neljänneksellä ei ollut vastausta purentaan osalta ja niiden koirien tiedot voisivat muuttaa tulosta paljonkin.

Hammasongelmia ei ole ollenkaan 59 prosentilla koirista. Selvästi yleisimmät ongelmat ovat hammaskivi, jota on poistettu eläinlääkärin toimesta, (19 %) ja huonosti irtoavat maitohampaat, joita on jouduttu poistattamaan eläinlääkärillä (17 %). Parodontiitti eli hammasta ympäröivän kiinnityskudoksen tulehdus on 9 prosentilla ja etuhammaspuutoksia 6 prosentilla. Muita hammasongelmia on myös 6 prosentilla. Niitä olivat pääasiassa hammaskivi, jota ei ole poistettu eläinlääkärillä. Yhdelle koiralle ei ollut koskaan kasvanut yhtä kulmahammasta.

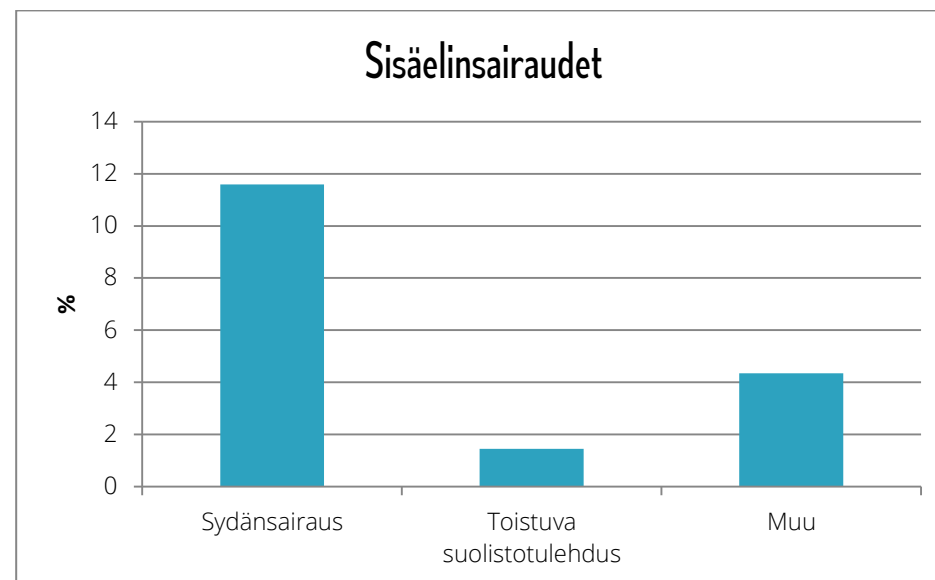
Huomaa, että sama koira on tuloksissa monta kertaa, jos sillä on useampia ongelmia. Hammasongelmiensa hoito on ollut hammaskiven tai hampaiden poistoa yhden tai useamman kerran.

Erilaisia hengitystieongelmia on havaittu melkein kolmanneksella koirista. Hengitystiet vaikuttavat ahtailta tai hengitys tuhisee ja koira kuorsaa 23 %:ssa vastauksista, hengitys on hankalaa rasituksessa tai kuumalla säällä 15 %:ssa ja rasitus aiheuttaa yskimistä 4 %:ssa. Huomaa jälleen, että sama koira voi olla tuloksissa useamman kerran.

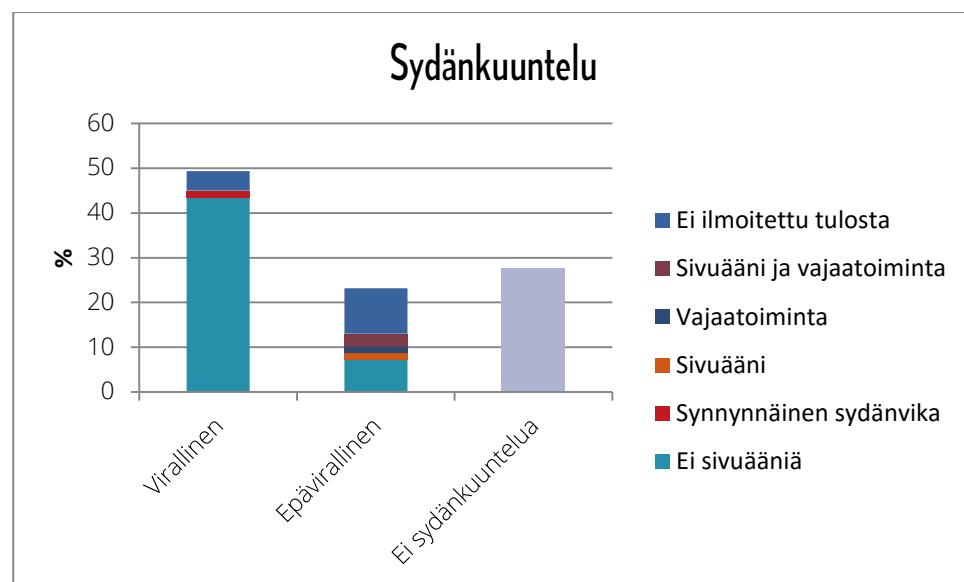

Sisäelinsairauksia on 17 prosentilla. Niistä 12 prosenttiyksikköä on sydänsairauksia, 1 prosenttiyksikkö toistuvaa suolistotulehdusta ja 4 prosenttiyksikköä muita sairauksia, joita olivat virtsakivet ja toistuvat ihotulehdukset. Kahdella sydänsairauden takia kuolleella ei tässä ollut ilmoitettu olevan sydänsairautta.

Sydänkuuntelu on tehty virallisesti melkein puolelle kyselyn koirista. Niistä 89 prosentilla ei ole havaittu sivuääniä, 3 prosentilla on synnynnäinen sydänvika ja 9 prosentille ei ole ilmoitettu tulosta. Epävirallinen sydänkuuntelu on tehty hieman yli 20 prosentille. Niistä sivuääniä ei ole havaittu 31 prosentilla, sivuääni on 6 prosentilla, vajaatoiminta 6 prosentilla ja sekä sivuääni että vajaatoiminta 13 prosentilla. Tulosta ei ole ilmoitettu 44 prosentille. Mitään sydänkuuntelua ei ole tehty 28 prosentille kyselyn koirista.

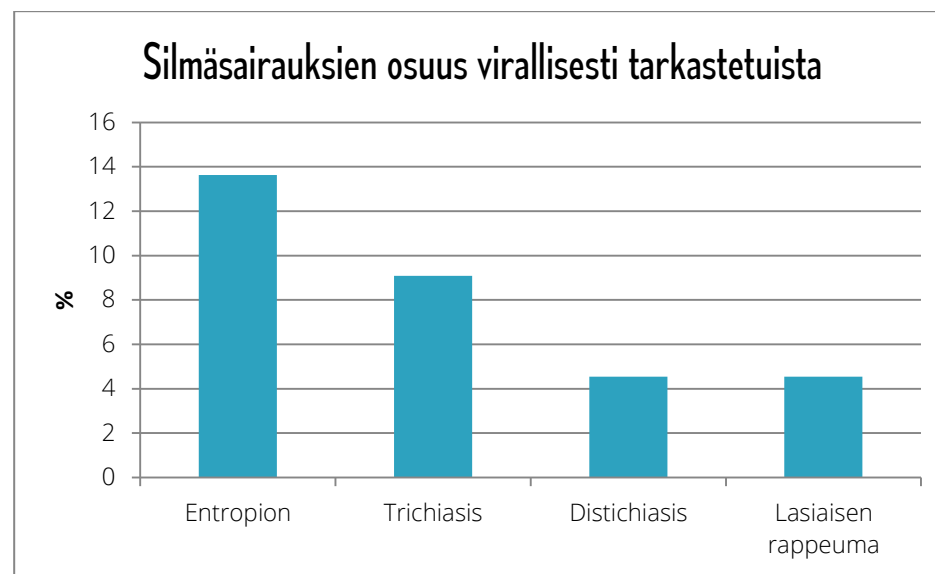
Sydämen ultraäänitutkimus on tehty virallisesti 4 prosentille (kahdella ei sivuääniä, yhdellä ei ilmoitettua tulosta) ja epävirallisesti yhdelle prosentille (sekä sivuääni että vajaatoiminta).

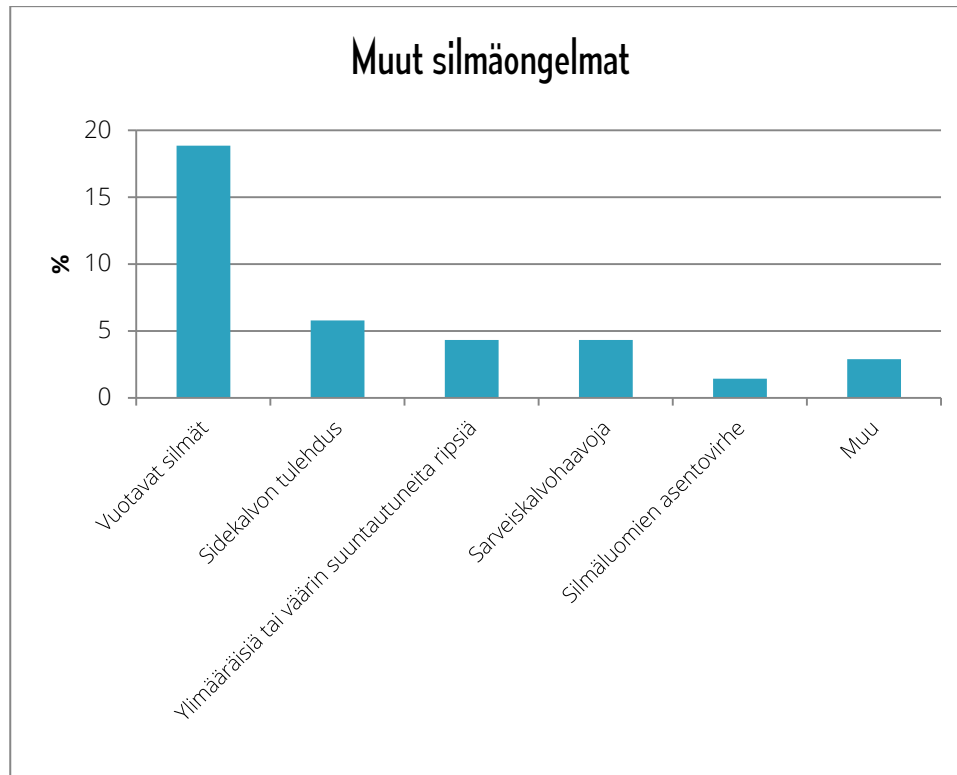
Syöpää tai muita kasvaimia on ollut japanese chineillä hyvin vähän. Vain kolmella prosentilla on ollut kasvaimia, niistä yksi on nisäkasvain ja yksi keuhkokasvain. Myös epilepsiaa ja hermostollisia sairauksia on vähän

kyselyn koirilla. Epilepsia on yhdellä prosentilla ja muita hermostollisia sairauksia kolmella prosentilla (toisella gransyomaattinen meningoencefaliitti ja toisella kohtausmaisia toisen puolen halvaantumisia ja oksentelua). Allergioita on neljällä prosentilla kyselyn koirista ja ne kaikki ovat ruoka-aineallergioita. Lisäntymiselinten sairauksia on nartuilla ja uroksilla yhtä paljon, molemmilla 3 %. Nartuilla on ollut kohtutulehduksia ja uroksilla kivesvikoja.

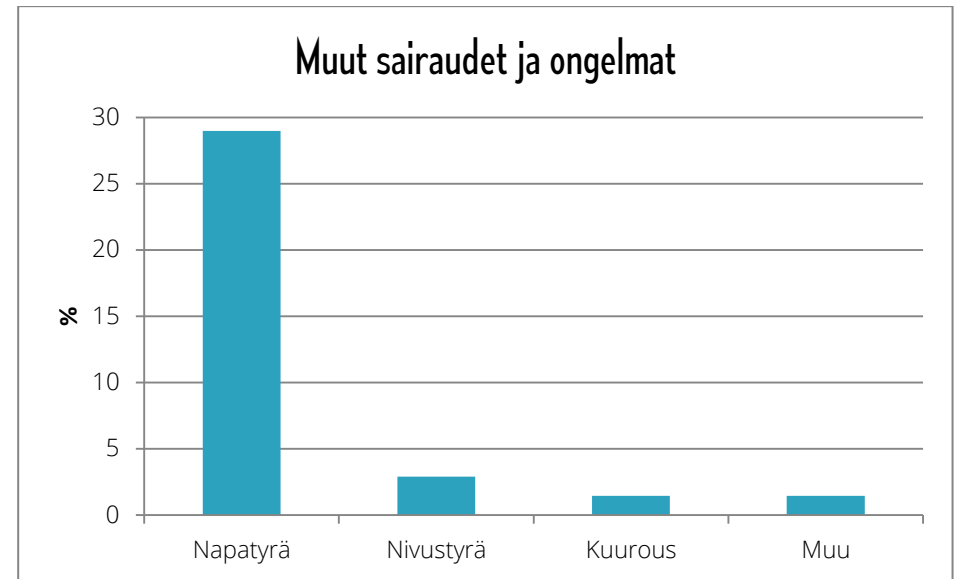
Virallinen silmätarkastus on tehty 32 %:lle kyselyn koirista ja epävirallinen 6 %:lle. Virallisesti tarkastetuista 73 prosentilla ei ole todettu silmänsairauksia. Entropion eli silmäluomen kiertyminen sisäänpäin on todettu 14 prosentilla, trichiasis eli sarveiskalvoa ärsyttäviä ylimääräisiä karvoja 9 prosentilla, distichiasis eli ylimääräisiä ripsiä 5 prosentilla ja lasiaisen rappeuma 5 prosentilla. Epävirallisesti tarkastetuista kahdella ei ole todettu silmänsairauksia, yhdellä on trichiasis ja yhdellä distichiasis.

Muista silmäongelmista selvästi eniten on vuotavia silmiä, 19 prosentilla kyselyn koirista. Toistuvia tai kroonisia silmän sidekalvon tulehduksia on 6 prosentilla. Myös ylimääräisiä tai väärin suuntautuneita ripsiä, sarveiskalvohaavoja tai -vaurioita ja silmäluomien asentovirhettä on löytynyt. Valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi ilmoitettiin kuivasilmäisyys ja silmän pullahtaminen ulos kuopastaan.

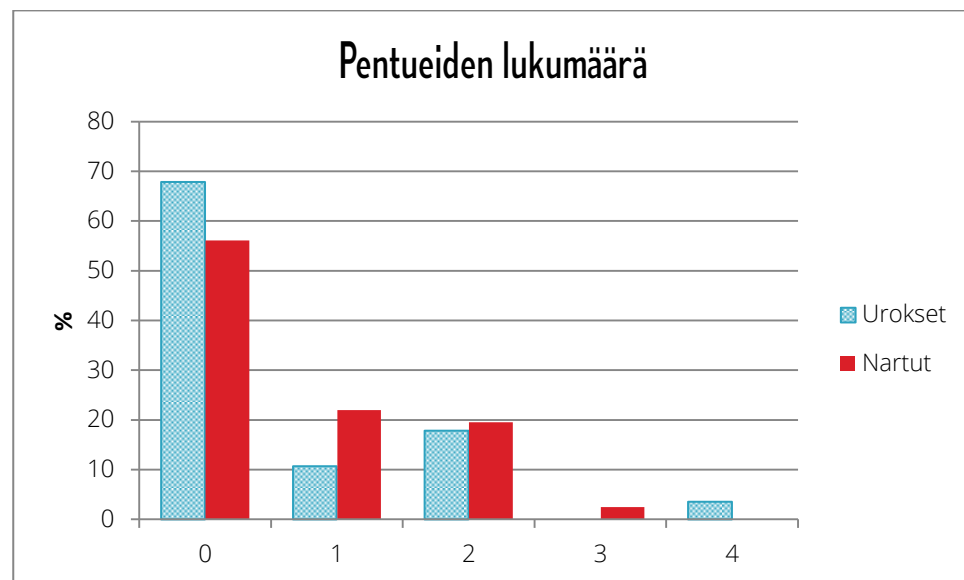

Melkein kolmanneksella kyselyn koirista on napatyrä. Nivustyrä on kolmella prosentilla ja samoilla koirilla on myös napatyrät. Muita ongelmia ovat kuurous ja vuotavista silmistä aiheutunut nenäpoimun tulehdus. Muutamia tyriä on korjattu leikkauksella. Sidekalvon tulehduksia, kuivasilmäisyyttä ja nenäpoimun tulehdusta on hoidettu erilaisilla tipoilla.

PENTUEET JA ASTUTUS

Kolmanneksella uroksista ja melkein puolella nartuista on ollut vähintään yksi pentue. Uroksia, joilla on ollut kaksi pentuetta, oli enemmän kuin niitä, joilla on ollut vain yksi pentue. Nartuilla molempien osuudet olivat lähes samankokoiset. Koiria, joilla on ollut kolme tai neljä pentuetta, on vain yksittäisiä.

Yhdeksällä uroksella on yksi tai useampi pentue. Keskimäärin pentueissa on 2-3 elävää pentua. Pentuekoko ei ole kovin tarkka, koska vastausvaihtoehdoissa oli muutaman pennun haarukat. Yhdellä uroksella on yli 10 jälkeläistä. Uroksista 67 prosentilla ei ole kuolleena syntyneitä pentuja. 11 prosentilla on ennen luovutusikää kuolleita pentuja 1-2, hieman yli puolella ei yhtään. Kummassakin kuolleita pentuja käsittelevässä kysymyk-

sessä kolmannekselta puuttuvat vastaukset niistä uroksista, joilla on pentuja.

Pentujen lukumäärä	0	1-2	3-4	5-7	Yli 10	Ei vastausta
Elävät (%)		22	33	33	11	0
Kuolleena syntyneet (%)	67	0	0	0	0	33
Ennen luovutusikää kuolleet (%)	56	11	0	0	0	33

Taulukko 1. Elävien, kuolleena syntyneiden ja ennen luovutusikää kuolleiden pentujen osuudet urosten pentueissa.

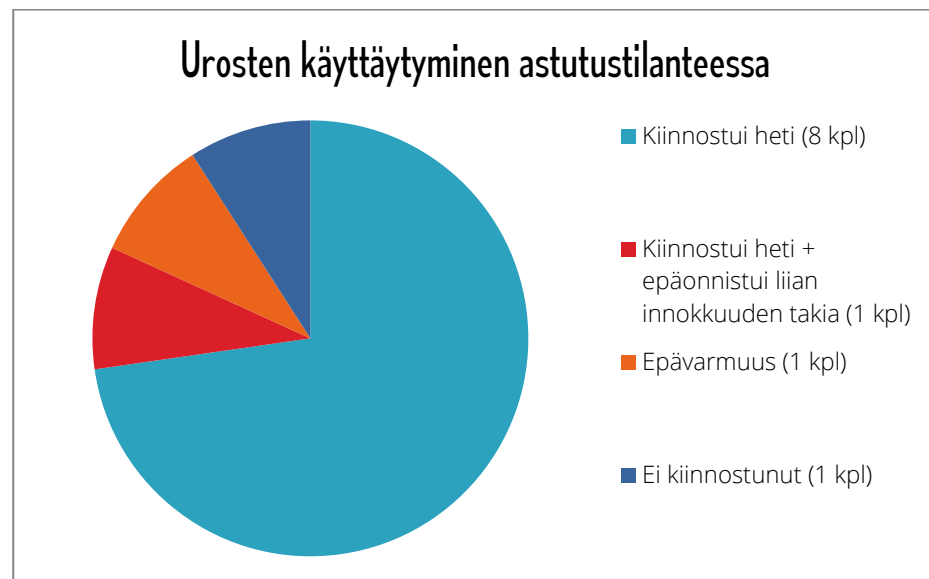
Vähintään yksi pentue on ollut 18 nartulla. Myös narttujen pentueissa on ollut keskimäärin 2-3 elävää pentua. Kuten uroksillakin, pentujen lukumäärä yhtä koira kohti vaihtelee paljon, mutta yhdelläkään nartulla ei ole yli seitsemää pentua. Vähintään kolmanneksella synnyttäneistä nartuista on ollut kuolleena syntyneitä pentuja, viidellä 1-2 ja yhdellä 3-4. Melkein kolmanneksella ei ole vastausta. 39 prosentilla synnyttäneistä nartuista on ennen luovutusikää kuolleita pentuja 1-2. 17 prosentilla ei ole vastausta. Yhdessä pentueessa narttu tappoi ainoan pentunsa noin 3 päivän ikäisenä rankan synnytyksen jälkeen. Yksi pentu on jouduttu lopettamaan 6 viikon ikäisenä epämuodostuneen etujalan takia.

Pentujen lukumäärä	0	1-2	3-4	5-7	Yli 10	Ei vastausta
Elävät (%)		33	33	33	0	0
Kuolleena syntyneet (%)	39	28	6	0	0	28
Ennen luovutusikää kuolleet (%)	44	39	0	0	0	17

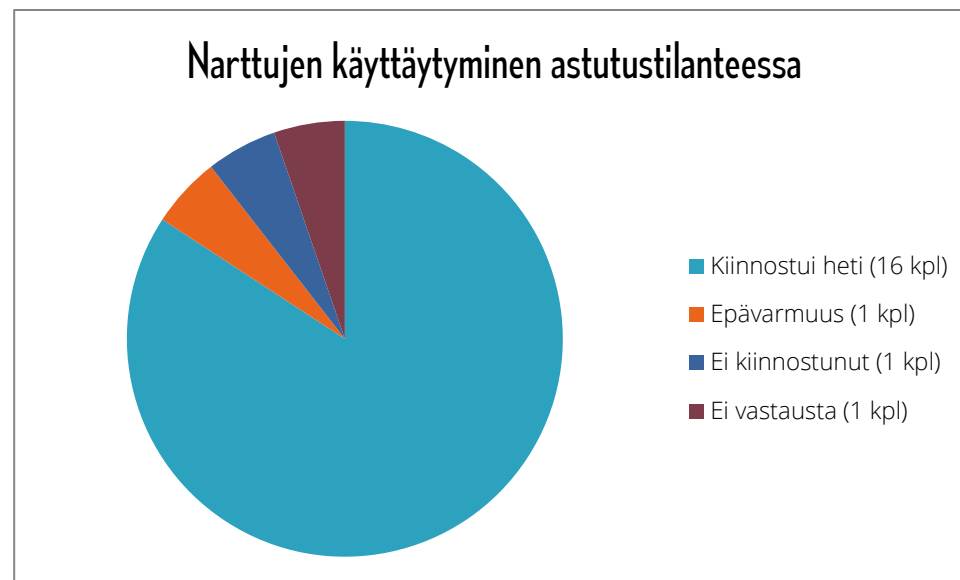
Taulukko 2. Elävien, kuolleena syntyneiden ja ennen luovutusikää kuolleiden pentujen osuudet narttujen pentueissa.

Suurin osa uroksista on kiinnostunut astutustilanteessa heti toisesta osapuolesta. Hieman yli neljänneksellä on silti ollut ongelmia. Yksi uros on sekä kiinnostunut heti että myös epäonnistunut liian innokkuuden takia. Yksi on epäonnistunut epävarmuuden takia ja yksi ei kiinnostunut lainkaan asiasta. Näillä kahdella ei ole pentueita.

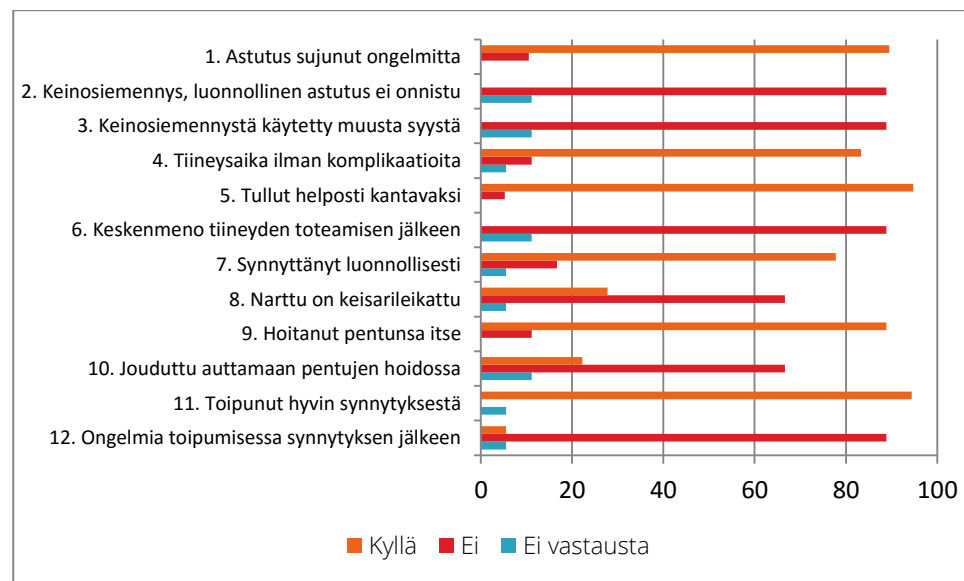
Nartuista on isompi osa kiinnostunut heti toisesta osapuolesta kuin uroksista. Yhdellä näistä nartuista ei ole ollut kuitenkaan pentuetta. Yksi on epäonnistunut epävarmuuden takia, yksi ei ollut kiinnostunut toisesta osapuolesta ja yhdellä ei ollut vastausta.

Nartuilta kysyttiin, että tapahtuiko astutuksessa, synnytyksessä ja pentujen hoidossa jotain annetuista vaihtoehdoista. Kysymyksissä 1 ja 5 on mukana myös yhden nartun vastaukset, joka oli astutettu yhdestä juoksusta, mutta ei tullut tiineeksi. Astutuksessa on ollut ongelmia 10 prosentilla nartuista. Millään nartulla ei ole käytetty keinosiemennystä. Tosin 11 prosentilla ei ole vastausta kummassakaan keinosiemennystä käsittelevässä kysymyksessä. Tiineysaikana on ollut komplikaatioita 11 prosentilla. Lähes kaikki nartut ovat tulleet helposti kantavaksi. Yhdelläkään ei ole ollut keskenmenoä tiineyden toteamisen jälkeen, mutta 11 prosentissa ei ole vastausta. Melkein 80 prosenttia on synnyttänyt luonnollisesti. Hieman yli neljännes nartuista on keisarileikattu. Kysymyksien 7 ja 8 vastauksissa on eroja, koska narttu on sekä voinut synnyttää luonnollisesti että se on voitu keisarileikata, jossa sillä on useampia pentueita. Nartuista 89 % on hoitanut pentunsa itse ja melkein viidennestä on jouduttu auttamaan pentujen

hoidossa. Lähes kaikki nartut ovat toipuneet hyvin synnytyksestä ja melkein yhtä moni on toipunut ongelmitta myös synnytyksen jälkeen.

Yhden nartun hieman ennenaikaisesti syntynyt ensimmäinen pentue on laitettu toisen nartun hoidettavaksi, koska se ei heti alkanut huolehtimaan pennuista. Yksi narttu keisarileikattiin, koska sen kaksi pentua olivat liian isoja. Toipumisongelmista mainittiin keisarileikkaushaavaan tullut lanka-reaktio, joka hoidettiin antibiootilla ja haavan puhdistamisella.

Narttujen pentueissa on eniten kivesvikaisia pentuja. Kolmella nartulla on yksi kivesvikainen pentu ja yhdellä on useampia. Purentaongelmia on yhteensä kahdella pennulla, kuten myös muita epämuodostumia. Kaikissa epämuodostumissa osalta nartuista puuttuivat vastaukset.

	Ei yhtään	Yksi	Useampi kuin yksi	Ei vastausta
Kitalakihalkio	16	0	0	2
Huuli-/sierainhalkio	16	0	0	2
Häntämutka	16	0	0	2
Vesipää	16	1	0	1
Kivesvika	12	3	1	2
Purentavika	13	2	0	3
Muita epämuodostumia	15	2	0	1

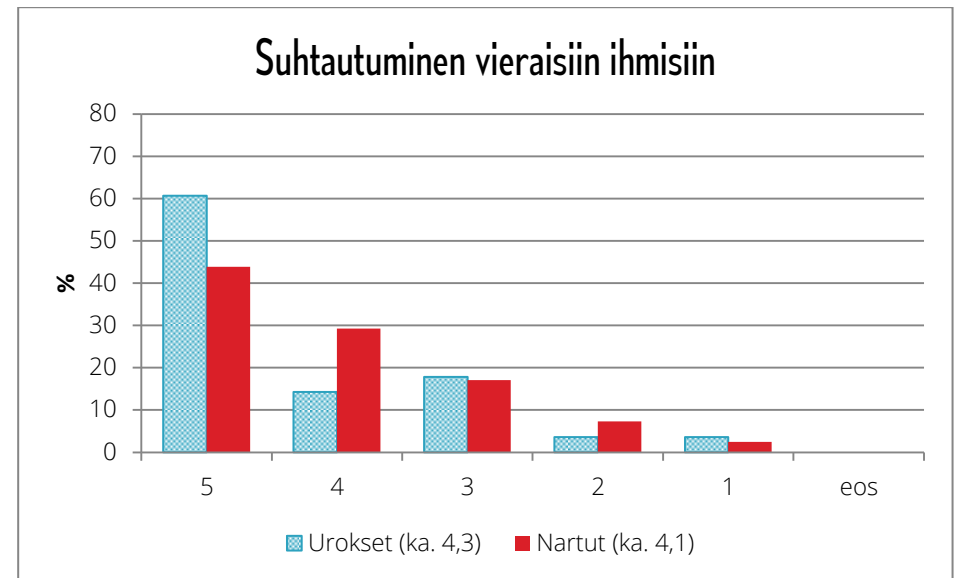
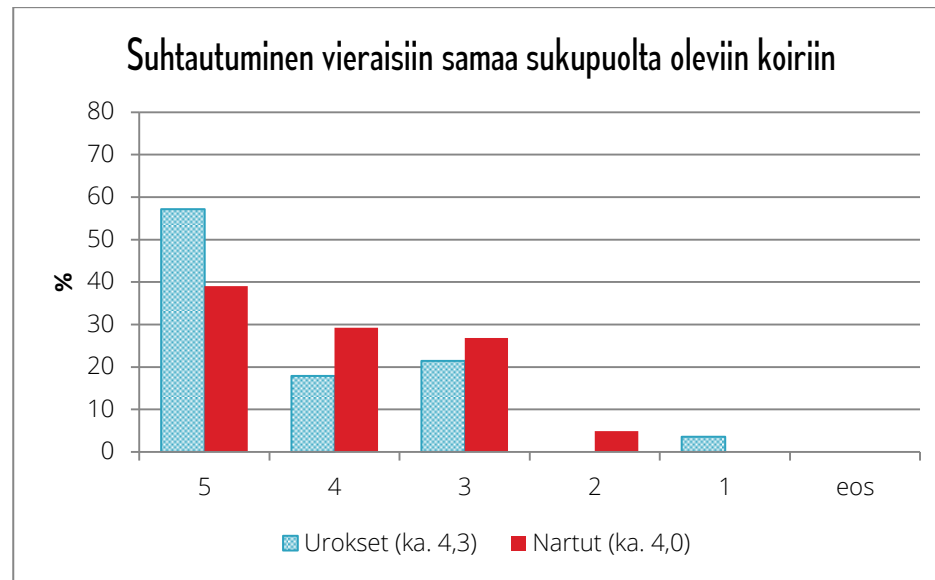
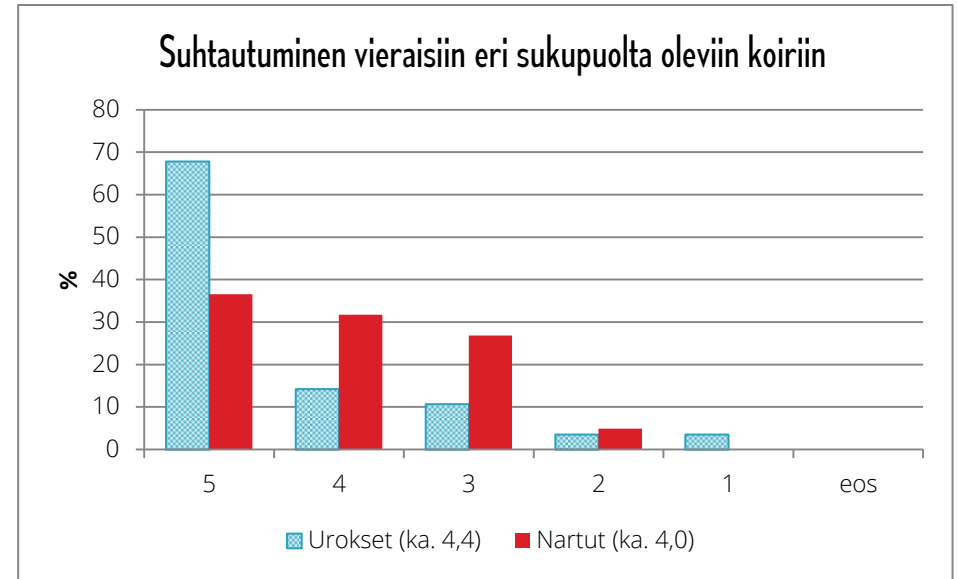
Taulukko 3. Narttujen pennuissa olevat epämuodostumat.

LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN

Kyselyn mukaan urokset suhtautuvat vieraisiin samaa sukupuolta oleviin koiriin keskimäärin hieman narttuja paremmin. Uroksilla on selvästi enemmän parhaimpia arvosanoja (5) kuin nartuilla, mutta nartuilla on enemmän arvosanoja 4 ja 3.

Suhtautuminen vieraisiin eri sukupuolta oleviin koiriin on keskimäärin melko samanlaista kuin samaa sukupuolta oleviin, mutta erot urosten ja narttujen välillä ovat selkeämmät. Uroksista 68 % saa parhaimman arvosanan, kun taas nartuilla tulokset jakautuvat melko tasaisesti arvosanojen 3-5 välille.

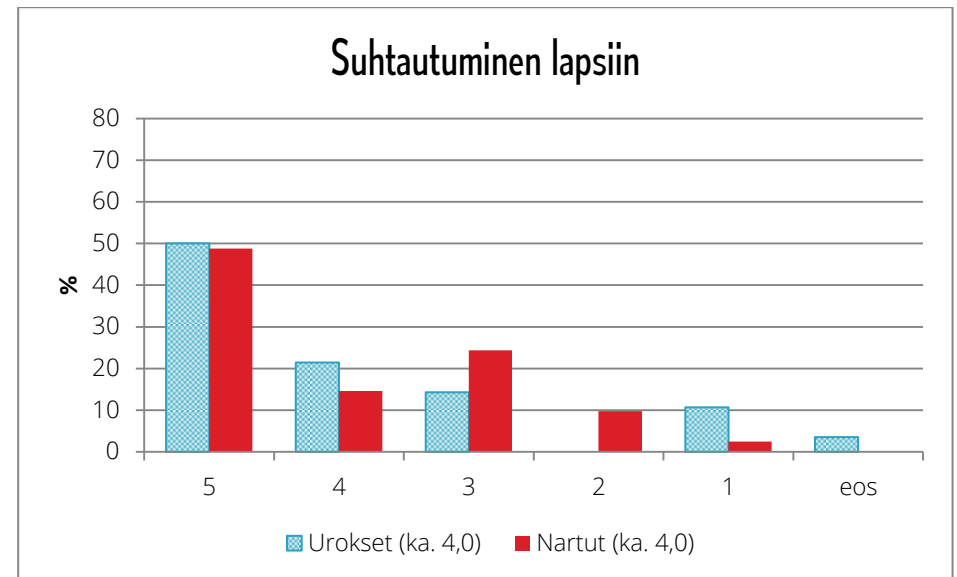
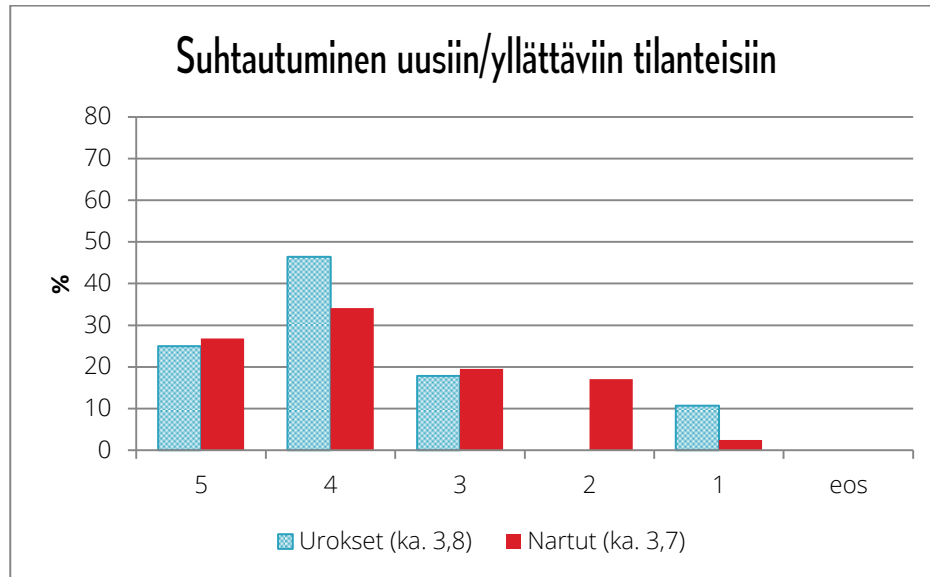
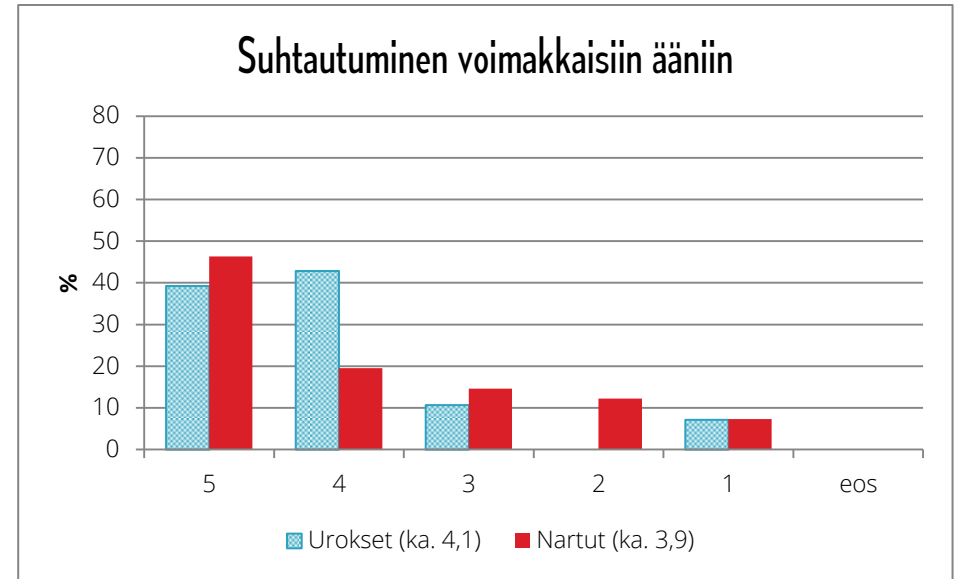
Suurin osa kyselyn japanese chineistä suhtautuu hyvin vieraisiin ihmisiin, mutta toisin kuin suhtautumisessa vieraisiin koiriin, tässä sekä urokset että nartut saivat kaikkia arvosanoja.

Suhtautuminen uusiin tai yllättäviin tilanteisiin vaihtelee paljon. Keskimäärin chinit suhtautuvat niihin kuitenkin melko hyvin, mutta kyselyn mukaan on myös olemassa toinen ääripää, joka suhtautuu yllättäviin tilanteisiin huonosti tai melko huonosti.

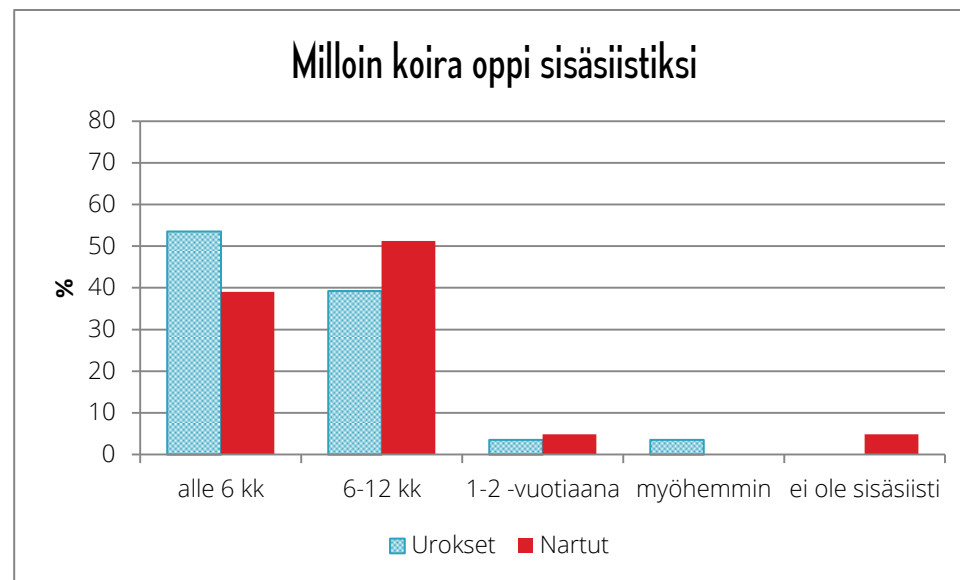
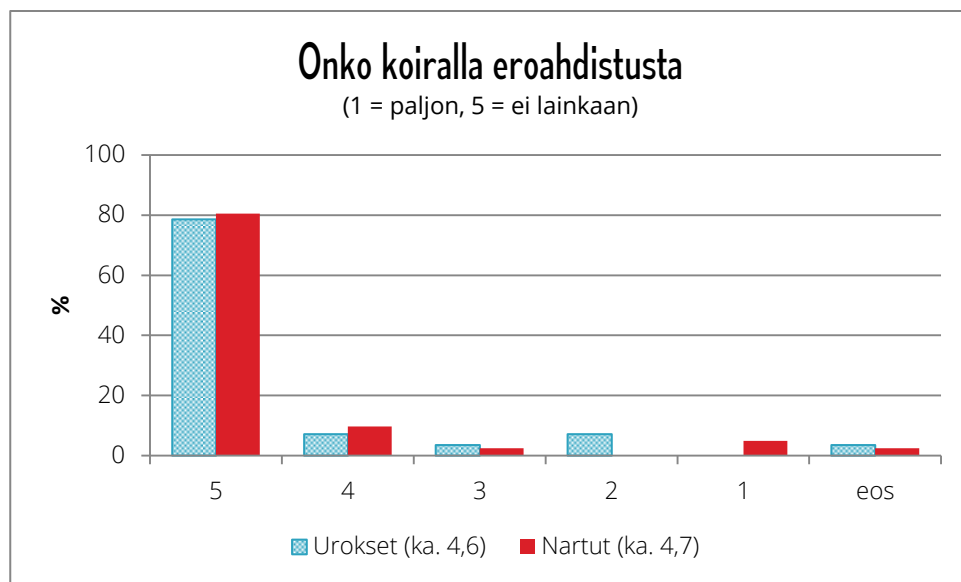
Varsinkin urokset suhtautuvat voimakkaisiin ääniin hyvin tai melko hyvin. Uroksista lähinnä yksittäiset koirat saivat arvosanoja 3 tai 1. Nartuistakin melkein puolet suhtautuvat voimakkaisiin ääniin hyvin, mutta loput arvosanat jakautuivat melko tasaisesti välille 1-4.

Puolet sekä uroksista että nartuista suhtautuvat hyvin lapsiin. Suurin osa muista koirista sai arvosanoja 4 ja 3.

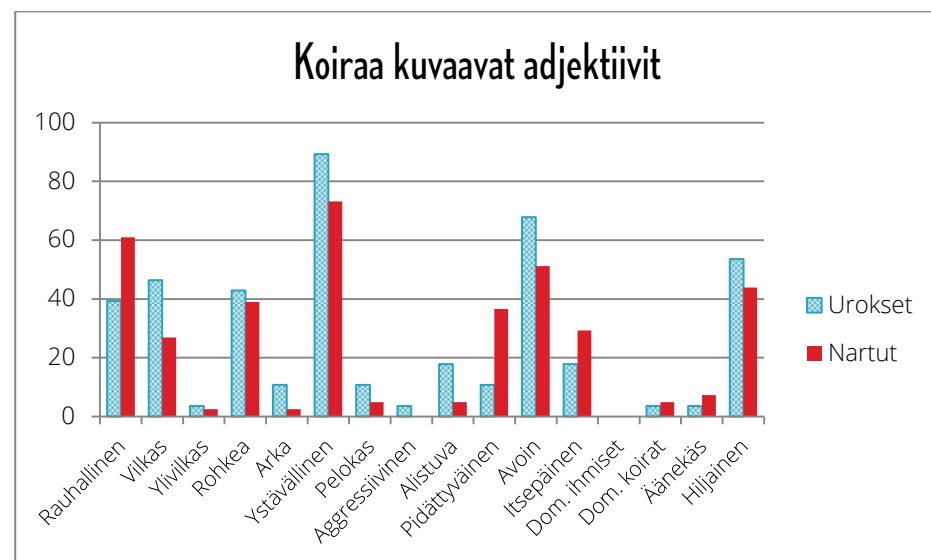
Kyselyn koirista 80 prosentilla ei ole lainkaan eroahdistusta. Lähinnä yksittäiset koirat saivat arvosanoja 1-4.

Kyselyn mukaan urokset ja nartut oppivat lähes yhtä nopeasti sisäsiisteiksi, urokset kuitenkin hieman nopeammin. Yli puolet uroksista on sisäsiistejä alle puolivuotiaana. Nartuista suurin osa on oppinut sisäsiisteiksi 6-12 kuukauden iässä. Muutamit koirat ovat oppineet sisäsiisteiksi vanhemmina. Kyselyssä on myös yksittäisiä narttuja, jotka eivät ole aikuisina sisäsiistejä.

Japanese chinejä kuvaillaan selvästi eniten ystävällisiksi, uroksista melkein 90 % ja nartuistakin yli 73 %. Uroksien sanotaan olevan myös avoimia, hiljaisia ja rohkeita. Vilkkaita ja rauhallisia uroksia on melkein yhtä paljon. Nartut ovat rauhallisia, avoimia ja hiljaisia. Niitä kuvailtiin useasti myös rohkeiksi ja pidättyväisiksi. Uroksista vain pieni osa on pidättyväisiä. Itsepäisiä on keskimäärin neljännes koirista.

Kyselyssä ei ollut yhtään ihmistä kohtaan dominoivaa koiraa ja toisia koiria kohtaankin vain yksittäisiä. Vain joitakin yksilöitä kuvaillaan alistuviksi, pelokkaiksi ja aroiksi. Äänekkäät ja ylivilkkaat koirat ovat myös harvinaisia.

TULOKSISTA

Kyselyyn saatiin kiitettävästi vastauksia. Tulokset ovat sitä luotettavampia mitä kattavampi otos koirista siihen saadaan mukaan. Kyselytutkimukseen liittyy kuitenkin myös ongelmia. Kaikki eivät seuraa yhdistyksen tiedotuskanavia, kysely jää huomaamatta ja siten paljon tärkeää tietoa rodusta jää saamatta. Tuloksiin on kuitenkin hyvin arvokasta saada tietoa myös niistä koirista, joita ei käytetä jalostukseen tai jotka eivät muuten ole esillä esimerkiksi näyttelyissä. Yleensä ihmisten on helpompi vastata terveistä koirista kuin niistä, joilla on ongelmia. Riippuu myös vastaajasta minkä kokee ongelmaksi. Esimerkiksi hengityksen tuhinan tai vuotavat silmät voivat eri ihmiset tulkita eri tavoilla. Ihmisten käsitykset voivat vaihdella myös erityisesti luonteen arvioinnissa. Täytyy myös ottaa huomioon, että luonteen vaikuttaa perimän lisäksi myös ympäristö. Urosten ja narttujen vertailussa tulee huomioida, että uroksia on kyselyssä kolmannes vähemmän kuin narttuja.

Suuret kiitokset kaikille vastanneille!